

โรคสะเก็ดเงิน(Psoriasis)

แลกเปลี่ยนเรียนรู้เครือข่ายแพทย์แผนไทยอำเภอตะพานหิน จังหวัดพิจิตร
นางสาววีรภรณ์ กั้นพัก

แพทย์แผนไทยปฏิบัติการ โรงพยาบาลสมเด็จพระยุพราชตะพานหิน

โรคสะเก็ดเงิน(Psoriasis)

- ▶ เป็นโรคที่มีการอักเสบเรื้อรังของผิวหนังอีกโรคหนึ่งที่มีผลต่อคุณภาพชีวิตของผู้ป่วย เกิดจากการแปรปรวนของภูมิคุ้มกันของร่างกาย และไปกระตุ้นการแบ่งตัวของเซลล์ผิวหนังทำให้ระยะเวลาสร้างผิวหนังเร็วกว่าปกติ เป็นผื่นนูนแดง มีขุยหรือสะเก็ดสีเทาเงิน พบได้ตามส่วนต่างๆของร่างกาย

โรคสะเก็ดเงิน (Psoriasis)

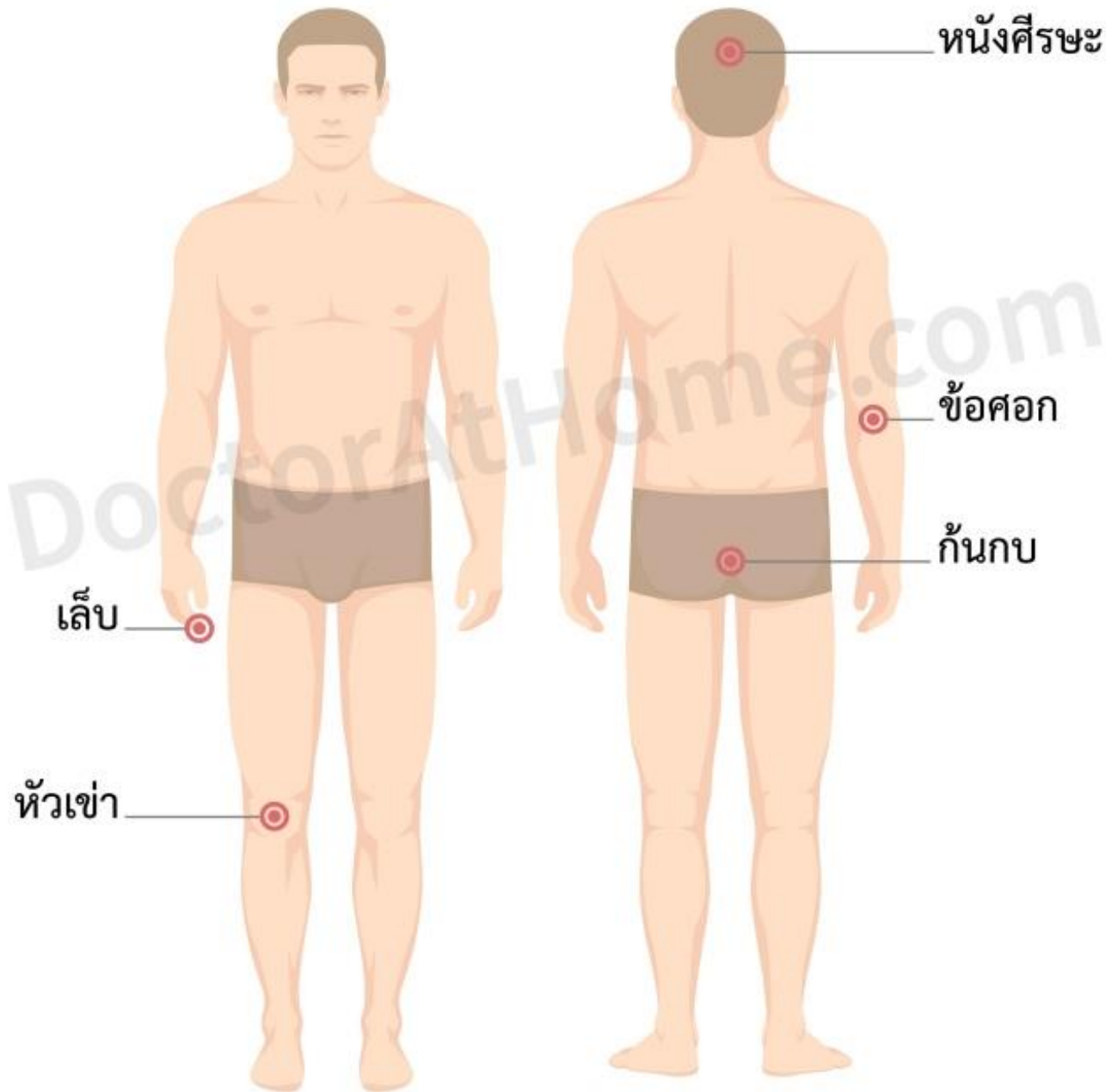
- ▶ พบได้ร้อยละ 1-2 ของประชากรทั้งหมด พบได้ทุกเชื้อชาติ อัตราการเกิดโรคเท่ากันทั้งเพศชายและเพศหญิง พบบ่อยในช่วงอายุ 20-40 ปีขึ้นไป
- ▶ สาเหตุ ยังไม่ทราบสาเหตุที่แน่ชัด จากหลักฐานในปัจจุบันทราบว่าน่าจะเกิดจากหลายปัจจัยร่วมกัน ได้แก่ พันธุกรรม ระบบภูมิคุ้มกัน และปัจจัยกระตุ้นภายนอก อาทิเช่น การแพ้สารเคมี แพ้ปูน
- ▶ **ไม่ใช่โรคติดต่อ** ไม่มีอาการติดเชื้อและไม่แพร่เชื้อ ส่วนใหญ่รักษาไม่หายขาด แต่สามารถควบคุมอาการได้

ปัจจัยของการกำเริบโรคสะกดเงิน

- ความเครียด
- พักผ่อนไม่เพียงพอ นอนดึก
- การติดเชื้อบางชนิด ที่พบบ่อยคือติดเชื้อแบคทีเรียที่คอ ซึ่งกระตุ้นให้เกิดอาการสะกดเงิน
- การแกะและเกา
- การดื่มสุราและสูบบุหรี่
- น้ำหนักเกิน

ตำแหน่งที่พบบ่อยของรอยโรคไซริอาซิส

ลักษณะทางคลินิกของโรคสะเก็ดเงิน

แบ่งออกเป็น 8 ชนิด

ชนิดผื่นหนา

ชนิดตุ่มเล็ก

ชนิดตุ่มหนอง

ชนิดแดงและเป็นเกล็ด

ชนิดรอยพับ

ชนิดเกิดที่หนังศีรษะ

ชนิดเกิดที่เล็บ

ชนิดเกิดที่มือและเท้า

ยาที่แพทย์แผนปัจจุบันใช้รักษาโรคสะเก็ดเงิน(เพื่อระคับระคองอาการ)

- ▶ Chlorpheniramine Tablet 1 เม็ด เวลาที่มีอาการคัน
- ▶ 10% urea cream เพื่อเพิ่มความชุ่มชื้นบริเวณรอยโรค
- ▶ Tar shampoo สระผมเพื่อลอกสะเก็ดที่ศีรษะ
- ▶ Triamcinolone lotion
- ▶ อื่นๆ เช่น ยาปฏิชีวนะออกฤทธิ์ยับยั้งการแบ่งตัวของเซลล์ผิวหนังที่ผิดปกติ รวมถึงมีฤทธิ์กดภูมิคุ้มกันของร่างกาย ผลข้างเคียงที่อาจพบ ได้แก่ คลื่นไส้ อาเจียน หากรับประทานยาติดต่อกันนานหลายปีจะมีความเสี่ยงต่อการเกิดตับแข็งได้ แพทย์จึงต้องทำการตรวจเลือดผู้ป่วยเพื่อดูการทำงานของเม็ดเลือด ตับและไตเป็นระยะ

โรคสะกิดเงินทางการแพทย์แผนไทย

- ▶ ลักษณะอาการของโรคสะกิดเงินสอดคล้องกับลักษณะการเกิดโรคทางการแพทย์แผนไทย ตามคัมภีร์วิธีกฤษฺุโรค ซึ่งกล่าวถึง โรคเรื้อน มีแหล่งที่เกิดอยู่ 2 แห่ง คือ
- ▶ 1. เกิดในกระดูก เรียกว่า กฤษฺุโรค เป็นอันตรายโรค คือ โรคที่รักษายาก เป็นอาการตัด รักษาไม่หาย
- ▶ 2. เกิดในชั้นเนื้อ เรียกว่า โรคเรื้อน รักษายาก แต่มีโอกาหาย พอรักษาได้อยู่

การตรวจประเมินคุณลักษณะรอยโรค

- ▶ **ลักษณะเรื้อนกวาง** ลักษณะอาการ เมื่อบังเกิดขึ้น เกิดตามข้อมือข้อเท้า และกำดั้น ต้นคอ ทำให้เป็นน้ำเหลืองลามออกไป ครั้นต้องยาเข้าก็แห้ง บางทีก็หายขาด บางทีก็ไม่หาย แต่ไม่หายเป็นเพียงลำบาก
- ▶ **ลักษณะผิวหนังมีลักษณะแห้ง สะเก็ดจะบาง ขนาดเล็ก ละเอียด สีขาว ไม่หนูนผิวหนังเห่อราบเรียบ เกิดจากกองเลือดและลม เรียกว่า เรื้อนกวาง**

การตรวจประเมินดูลักษณะรอยโรค

- ▶ **ลักษณะเรื้อนมูลนก** ลักษณะอาการ เมื่อบังเกิดผุดขึ้นมาเป็นแวนเป็นวงตามผิวหนัง เล็กก็มีใหญ่ก็มี สีขาวนุงๆ ขอบนูน มีสีน้ำตาลดั่งกลากพรรนัย ทำให้คัน ถ้านานเข้าลามไปทั้งตัว พยาธิอันนี้ หายบ้าง ไม่หายบ้าง
- ▶ **ลักษณะผื่นแดงหนานูน** สะเก็ดใหญ่หนาและ ขอบเขตชัดเจน เกิดจากเลือดและ น้ำเหลือง เรียกว่า “เรื้อนมูลนก”

คัมภีร์วิถีกฐญโรคสมุญฐานโรคและกลไกการเกิดโรค ตามทฤษฎีแพทย์แผนไทย

ตามทฤษฎีแพทย์แผนไทย

แบ่งลักษณะของโรคสะเก็ดเงินตามธาตุ

ลักษณะรอยโรคของ ปิตตะเด่น

รอยโรคมีลักษณะแดง ผู้ป่วยรู้สึกร้อนบริเวณรอยโรค หรือมีอาการใช้ร่วมด้วย

ลักษณะรอยโรคของ วาตะเด่น

รอยโรคมีลักษณะสะเก็ดแห้งหรือขุยปริมาณมาก มีอาการคัน

ลักษณะรอยโรคของ เสมหะเด่น

รอยโรคมีลักษณะมีสารคัดหลั่งมาก อาจมีตุ่มและน้ำเหลืองเยิ้ม

แนวทางการรักษาโรคสะกดเงิน ตามหลักการแพทย์แผนไทย

- ▶ รักษาโดยใช้ยาสมุนไพร ดังนี้
- ▶ 1. ตำรับยาสมุนไพรบรรเทาแก้โลหิตน้ำเหลืองเสีย
- ▶ 2. ตำรับยาทาแก้โรคสะกดเงิน
- ▶ 3. ตำรับยาอาบแก้โรคสะกดเงิน

สมุนไพรที่ใช้รักษาโรคสะเก็ดเงิน

- ▶ กลุ่มสมุนไพร สรรพคุณแก้หน้าเหลืองเสีย รักษาโรคผิวหนัง ผดผื่น ผิวหนังอักเสบ

ข่าเย็นเหนื่อ

ข่าเย็นไต้

ชันทองพยาบาท

สมุนไพรที่ใช้รักษาโรคสะเก็ดเงิน

▶ กลุ่มสมุนไพร สรรพคุณ บำรุงโลหิต ฟอกโลหิต แก้โลหิตเป็นพิษ

กำแพงเจ็ดชั้น

คำฝอย

ฝาง

สมุนไพรที่ใช้รักษาโรคสะเก็ดเงิน

▶ กลุ่มสมุนไพร สรรพคุณ รักษาโรคผิวหนัง ผื่นคัน แก้แผลพุพอง แก้ผิวหนังอักเสบ

ฆ่าพยาธิตามผิวหนัง

ทองพันชั่ง

เหงือกปลาหมอ

ชุมเห็ดเทศ